autor uznává), jednostranných právních jednáních a všech způsobech zániku závazku (subrogace, poukázka). Čistý výtěžek normativní theorie, jak již shora jsem uvedl, jest celá Sedláčkova theorie jednání solučních, kde správné pochopení solučního jednání jako smlouvy umožňuje autorovi určiti jeho náležitosti. Na požadavek určitosti solučního jednání navazuje autor svou theorii o kondikcích. Soluční jednání musí býti určité t. j. musí obsahovati poukaz na závazek, který má býti zrušen. Relaci soluce a závazku říkáme důvod soluce. Pak-li soluční smlouva zruší závazek, jenž po právu neexistuje, nemá důvodu t. j. určitého obsahu, jejž by negovala, a proto jest zcela neplatná. Soluční smlouva zpravidla však bývá složena ze soluční a z obligační stránky a proto nedostatkem důvodu nestává se absolutně neplatnou, neboť nadále platí alespoň co do stránky obligační. Dlužníku však dány jsou obrany, t. zv. kondikce, jimiž může obligační stránku soluční smlouvy zvrátiti.

Jsou ještě mnohá místa autorova díla, jež zasluhují spravedlivě povšimnutí (na př. naturální závazky, nepravidelné plnění a j.), leč v přítomné recensi, jejíž účel jest jen ryze informativní, nemohu se o nich šířiti. Odporučuji za to Sedláčkovu knihu každému, kdo o problémy smluvního práva vážně se zajímá, k podrobnému studiu v pevném přesvědčení, že jeho výtěžek bude nemalý.

Dr. Adolf Procházka.

Dr. Vlad. Fajnor-Dr. A. Záturecký-Dr. K. Szladits: Nástin súkromého práva platného na Slovensku. Známí spolupracovníci slovenští docent dr. Vlad. Fajnor, president súdnej tabule v Bratislavě a dr. A. Záturecký, rada Nejvyššího soudu v Brně, vydali koncem září druhý sešit »Nástinu súkromného práva platného na Slovensku a Podkarpatské Rusi«, čímž se dostává slovenské právnické veřejnosti díla nad jiné vzácného a mládeži akademické, zejména posluchačům právnické fakulty university Komenského učebnice dlouho postrádané.

Naši slovenští kolegové, většinou ještě maďarštiny znalí, měli aspoň přístup k maďarskému originálu — uher. civilnímu právu dra K. Szladitse, prof. na universitě v Budapešti, dle něhož zpracovali zmínění právníci svůj »Nástin...«, ale hůře se vedlo studentům národnosti české, kteří byli při svém studiu v Bratislavě odkázáni buď na právnickou literaturu druhých dvou universit anebo na německé a pokud se týče i skromné slovenské překlady děl maďarských.

Jak už vydavatel, jímž je Právnická jednota v Bratislavě, v předmluvě k I. sešitu uvádí, byly poměry na poli právnické vědy na Slovensku po převratě ještě méně příznivější pro systematické zpracování práva dříve uherského, než v zemích historických. Nebylo tu ani uspokojující terminologie právnické, ani dostatečně vědeckých pracovníků a tím méně příslušné literatury monografické. Velikou překážkou pro soustavné dílo byly i snahy unifikační, které vědecké pracovníky slovenské — pokud tu byli — úplně zaměstnaly. Autoři sice přímo a výslovně nedoznávají, že se všeobecně věřilo v rychlejší provedení unifikace, ale nám se zdá, že okolnost tato byla jednou z nejzávažnějších, proč se dosti pozdě přikročilo k soustavnému zpracování práva slovenského, třebas zatím jen dle předlohy.

Konečně tu byly i překážky více rázu technického, zejména nedostatek finančních prostředků, které však Právnická jednota za pomoci čtyř našich ministerstev (školství, spravedlnosti, unifikačního a m. pre správu Slovenska) jak při vydání tohoto překladu, tak i při ostatních publikacích dřívějších (Horův civil. řád soudní na Slovensku, Pr. slovník terminologický, Naše unifikace a j.) brzy také zdolala.

O vydání I. sešitu bylo už loni na těchto místech stručně referováno. (Viz »Všehrd« V. 195.) Žel, byl tu uveden spíše rub díla, než stránka dobrá. Neboť autorům bylo vytýkáno, že se nedrželi maďarské předlohy a že doplněný jejich překlad je místy příliš stručný, jinde zase nadmíru obšírný. Na kolik jsou tyto výtky oprávněny ve směru prvém, to jest, že se nedrželi překladatelé maďarské předlohy, nelze nám spolehlivě posouditi, protože je nám maďarský originál pro neznalost

řeči nepřístupným. Za to však výtku ohledně stručnosti nebo zase rozvláčnosti bychom nepokládali za dosti šťastnou a to tím spíše, že její původce nepřihlížel k poměrům, jež se od doby, do které spadá orig. zpracování díla, tolik změnily. Nesmíme zapomínati, že obšírnosti, zdánlivě jednotnou strukturu díla porušující, bylo třeba tam, kde překlad je buď doplněn anebo zcela přepracován dle zákonů popřevratových. Právě tak tomu je i se stručností, jež vznikla tam, kde dílo Szladitsovo bylo zastaralým anebo málo pro dnešní poměry praktickým.

Práce postupovala poměrně rychle. S překládáním bylo započato na jaře r. 1923 a už na podzim téhož roku vyšel I. sešit. Pro rychlejší dokončení díla si autoři látku rozdělili a sice tak, že dr. Záturecký zpracoval úvod, ustanovení povšechná, pr. věcné s pozemkovou reformou, pr. báňské, konkursní a autorské a z práva obligačního část všeobecnou s darováním, půjčkou a lichvou z části zvláštní; doc. dr. Fajnor je pak autorem sešitu druhého, obsahujícího zvl. část obligačního práva včetně pr. obchodní a směnkové a pr. rodinné a dědické, kterážto střídavě s prof. Svobodou v Bratislavě přednáší.

Oba překladatelé přihlíželi velmi svědomitě v obou dílech jednak ke všem příslušným zákonům čsl. (na př. k serii zákonů a nařízení o pozemkové reformě, kterou nezachycuje tak vyčerpávajícím způsobem dosud žádné dílo všeobecné, nebereme-li do ohledu kommentářů speciálních na způsob »Pozemk. reformy« brněn. prof. Sedláčka, jednak se snažili nepraktické a knihu jen zatěžující věci vymýtit na prospěch celé řady ustanovení, jimiž se slovenské právo (rozuměj pr. platné nyní na Slovensku) od českého (dříve rakouského) nejvíce liší anebo o něž má sl. právo více. Tanou nám na mysli zejména zvláštní útvary spoluvlastnictví, jakými jsou na př. komposesorát a společenství bývalých urbárníků, ústav to, jež byly rakouským právem odchovaným právníkům při příchodu na Slovensko velmi málo jasnými!

Mimo tyto přednosti obsahuje uvedené dílo dosti obšírná pojednání o slov. právu báňském, směnečném, konkursním, autorském a o ochraně patentů, známek, vzorů a modelů s poukazem na příslušné zákony ČSR. i na důležitější konvence mezinárodní, jakými jsou pro slov. právo na př. úmluvy v Paříži r. 1883, v Madridě 1891, v Bruselu 1900 a Washingtonu 1911.

Tato i předešlá vlastnost obou dílů, to jest neustálé zření na přítomný stav práva samy o sobě dodávají práci hlubší ceny. Autoři pak se zejména posluchačstvu zavděčili tím, že místo duchamorného a ve studiu velmi zdržujícího citování paragrafů a článků, uvádějí hned v poznámkách pod textem stručné znění příslušných zákonů a nařízení, pokud se týče i usnesení bývalé královské kurie v Budapešti a dále že — jistě z důvodů didaktických — k jednotlivým abstraktním výkladům připojují názorné příklady ze své hojné praxe, a konečně že se při svém zpracování vyhnuli (nepochybně s ohledem na stejně již rozsáhlý objem díla) kasuistice a zbytečnému theoretisování.

Rovněž pro stálý zřetel ke konstrukci a názvosloví jednotlivých právních ústavů v právu římském a v některých význačnějších monografiích neb dílech českých (Randa a j.), jakož i pro obsáhlý rejstřík s necelými 2 tisíci hesel, umožňujících snadnou a rychlou orientaci, stává se dílo toto mladé generaci tím vítanější. A vskutku bylo by si také přáti, aby své poslání, zejména jako pomůcka studijní, splnila co nejúčelněji! Jan Přenosil, Bratislava.

[Проф Н. Н. Алексеев, Основы философиправа. Praha 1924, str. 284, vydala Пламя. Prof. ruské právnické fakulty v Praze Alexejev vydal nové dílo z filosofie právní. V celkové koncepci svého díla vychází t. zv. fenomenologie. V úvodě podotýká, že jeho dílo neopírá se pouze a výhradně o díla německých právních filosofů, neboť směr jeho vlastního badání určovali i učenci francouzští i ruští. Tím odmítá výtky kritiky o jeho dřívějších dílech.

Kniha Alexejevova rozdělena jest celkem na čtyry oddíly. První oddíl jedná o úkolech právní filosofie ve čtyrech kapitolách. Pojednává tu autor především o právní dogmatice, o t. zv. právním sociologismu,